

Historie Bartelds-Hoveniersbedrijf

Bartelds-Hoveniersbedrijf in het Groningse Onnen is een van de oudste hoveniersbedrijven in Nederland. In 2014 vierde het bedrijf haar 75-jarig bestaan.

Een kort overzicht van de verschillende perioden die het bedrijf heeft gekend, en de verschillende tenaamstellingen:

Juni 1939 - zomer 1944	Bartelds-tuinarchitectuur
Zomer 1944 - zomer 1945	geen activiteiten
1947 - 1950	Firma Uiterwijk & Bartelds
1951 - 1986	Herman Bartelds alleen verder onder de naam Uiterwijk & Bartelds
1969 - 1974	Herman samen met zoon Joost onder de naam Uiterwijk & Bartelds
1975 - 2000	Joost Bartelds onder de naam Bartelds-Hoveniersbedrijf
2001 - 2004	VOF Bartelds-Ubels-Zwarts onder de naam Bartelds-Hoveniersbedrijf
2005 - 2017	VOF Ubels-Zwarts onder de naam Bartelds-Hoveniersbedrijf
1 juni 2014	75-jarig bestaan Bartelds-Hoveniersbedrijf
2017 - heden	VOF Ubels-Nijveen onder de naam Bartelds-Hoveniersbedrijf

Tot en met 1982 was het bedrijf gevestigd in Haren. Vanaf 1982 zit het bedrijf in Onnen, een klein dorp behorende tot de gemeente Haren. Sinds 1 januari 2019 valt Haren en dus ook Onnen onder de gemeente Groningen.

Juni 1939 - zomer 1944: vanuit het schuurtje

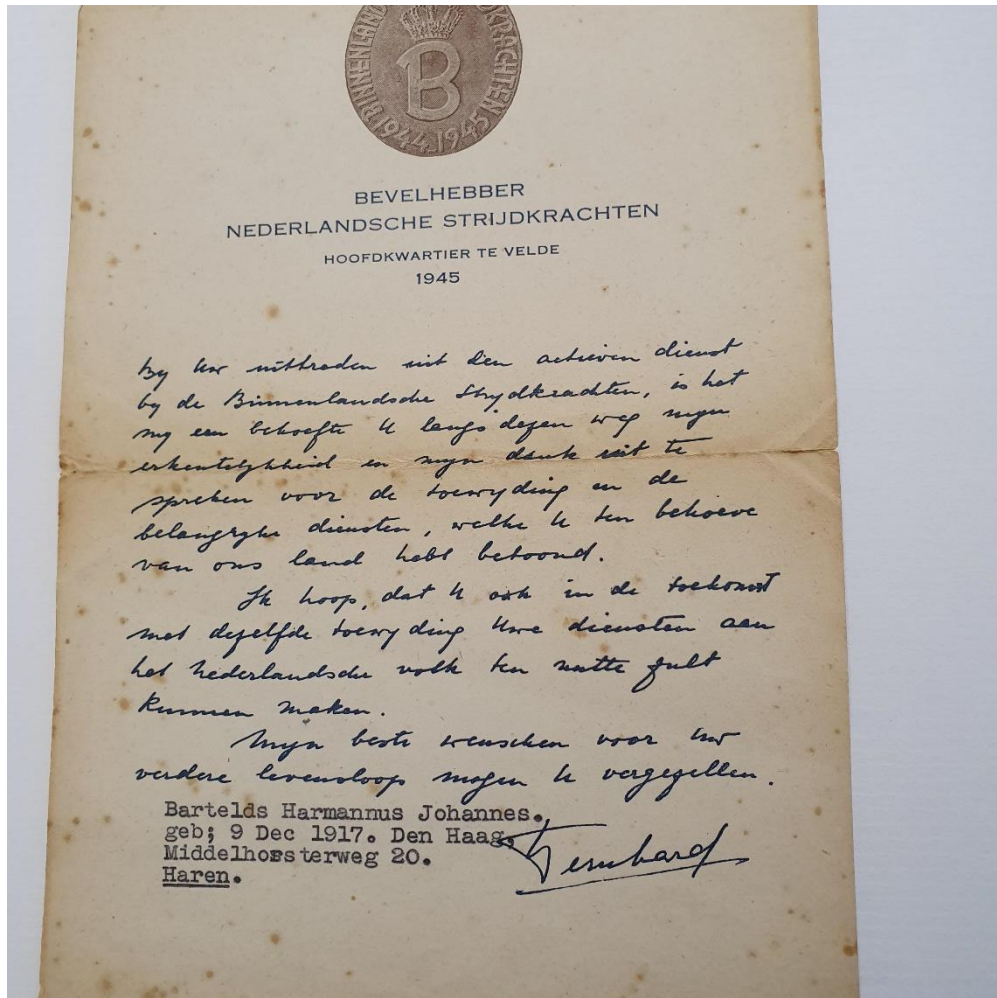
De 21-jarige Herman Bartelds, die een opleiding tot hovenier heeft gevolgd, start zijn bedrijf door een bestaand hoveniersbedrijf te kopen. Dit bedrijf had al vaste contracten, zodat hij verzekerd is van inkomsten. Bij de overname komt een jongeman in vaste dienst mee en op afroep is een ouder persoon beschikbaar.

Hermans vader koopt een stukje land. Herman huurt dit en bouwt hier een klein schuurtje op. Van hieruit vinden de activiteiten plaats. Het schuurtje biedt tevens ruimte aan eenvoudig gereedschap en de vervoersmiddelen; een bakfiets en een gewone fiets.

De eerste jaren van de oorlog bouwt Herman veel reguliere tuinen om tot moestuinen. Andere werkzaamheden bestaan uit het spuiten van fruitbomen en normaal onderhoudswerk bij particulieren. Alles handmatig, want men kende nog geen gemotoriseerd gereedschap. Het uurloon bedraagt dan 45 cent.

Zomer 1944 - zomer 1945: in het verzet

Het bedrijf ligt stil. Herman zit in het verzet en moet daarom noodgedwongen onderduiken.

Bedankbrief Prins Bernhard

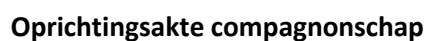
1945 – 1946: emigreren?

Met het oog op een betere toekomst emigreren na de Tweede Wereldoorlog veel Nederlanders naar het buitenland. Brazilië is ook een van die bestemmingen. Holambra (**Holland Amerika Brazilië**) was een door de Katholieke Nederlandse Boeren- en Tuindersbond gestichte agrarische kolonie. Veel Nederlanders vestigden zich hier om een nieuw bestaan op te bouwen (Bron: Nationaal archief/Den Haag). Ook Herman overweegt serieus om naar Brazilië te emigreren en volgt zelfs Portugese les. Uiteindelijk ziet hij toch van emigratie af en besluit hij in Nederland te blijven. In deze periode schaft hij een fietskar aan voor het vervoer van een nieuwe motormaaier.

1947 – 1950: compagnons

Herman gaat een compagnonschap aan met Derk Uiterwijk, die reeds een gevestigde naam in Haren heeft. Het bedrijf heet vanaf dan firma Uiterwijk & Bartelds. Er wordt een basis gelegd voor vast onderhoudswerk bij makelaars en woningbouwverenigingen. Daarnaast komt de naoorlogse nieuwbouw op gang, die ook positieve gevolgen heeft voor tuinaanleg. Het bedrijf legt meerdere

Op 31 december 1950 wordt het compagnonschap ontbonden.

Jeep uit de 2e wereldoorlog

Maaien sportvelden

1951 – 1968: nieuwe scholen, nieuwe tuinen

Herman gaat als éénmansbedrijf verder onder de naam Uiterwijk & Bartelds.

De wederopbouw is inmiddels in volle gang. Op initiatief van de Boeren en Tuindersbond (ABTB) worden onder andere in Annen, Appingedam, Klazienaveen en Tolbert nieuwe landbouwhuishoudscholen gebouwd. Bij deze scholen dienen ook nieuwe tuinen te worden aangelegd. Tuinarchitecte Mevrouw Boon uit Hoogezand wordt aangezocht om ontwerpen hiervoor te maken, waarop het bedrijf dit uitvoert.

Halverwege de jaren zestig bouwt de Stichting Groningerwoningbouw 'Concordia' nieuwe wijken als Corpus den Hoorn, Selwerd en Selwerderwijk-Noord. Herman mag de aanleg en het onderhoud van de bijbehorende tuinen verzorgen.

Het normale onderhoud bij particulieren gaat ook gewoon door. Begin jaren vijftig gebeurt dit nog steeds per fiets. Voor drie ploegen van twee man is dit het dagelijkse werk. In het voor- en najaar zijn extra mensen nodig. Uitbreiding van het personeel en de transportmogelijkheden volgt. Door deze groei besluit Herman om naar een grotere woning aan de Middelhorsterweg in Haren te verhuizen. Bij de woning zit flink wat grond en een grote schuur. Nu kan het bedrijf vanuit één locatie worden gerund.

In de zestiger jaren komt een nieuwe vorm van onderwijs van de grond; het leerlingstelsel. Dit houdt in dat de leerling één dag in de week naar school gaat en vier dagen werkt. Dit stelsel biedt kansen aan werknemers en bedrijven. Uiterwijk & Bartelds omarmt deze vorm van onderwijs, scholing zal een als een rode draad door het bedrijf gaan lopen. Als lid van de COEC (Centrale Onderwijs & Examen Commissie) is Herman actief in het onderwijs op zowel bestuurlijk als beleidsmatig vlak. Daarnaast bekleedt hij regionale en landelijke bestuurlijke functies binnen de Hoveniersvereniging.

In Onnen wordt voor de verwerking van tuinafval een petgat gekocht.

De boomkwekerijproducten worden voornamelijk in Boskoop gekocht, bij de firma Ravenberg en Zn., de vaste planten zijn afkomstig uit Voorschoten van de firma Griffioen. Pas aan het eind van de zestiger jaren worden dode materialen op grotere schaal gebruikt.

——— Vaders eerste tuin - Lokveenweg ———
——— 23 - gefotografeerd in december '82. ———

20 februari 1956

Aan het Bestuur van de Groninger
Woningstichting "Concordia"

Johan de Witstraat 15

Groningen.
=====

Mijne Heren, .

Hiermede heeft ondergetekende het genoegen U een prijsopgave aan te bieden van het verbeteren van de kleigrond van de achtertuinen bij de woningen aan de Asingastraat te Groningen.

Omschrijving der Werkzaamheden en Leverantie's.

- 1; uitstrooien van 650 kg landbouwkalk, gerekend naar 25 kg per are,
- 2; uitstrooien van 20 ton V.A.M.compost,
- 3; onderwerken van deze compost met de greep en cultivator.

Toelichting; in overleg met de rijks tuinbouwvoorlichtingsdienst adviseer ik wij U om op de ophogingen, welke met de plaatselijke grond gebeurt zijn een kalkbemesting toe te passen van 30 kg. per are en op de, van elders aangevoerde grond een van 15 kg per are. De verhouding is ongeveer 18 are ; 8 are.

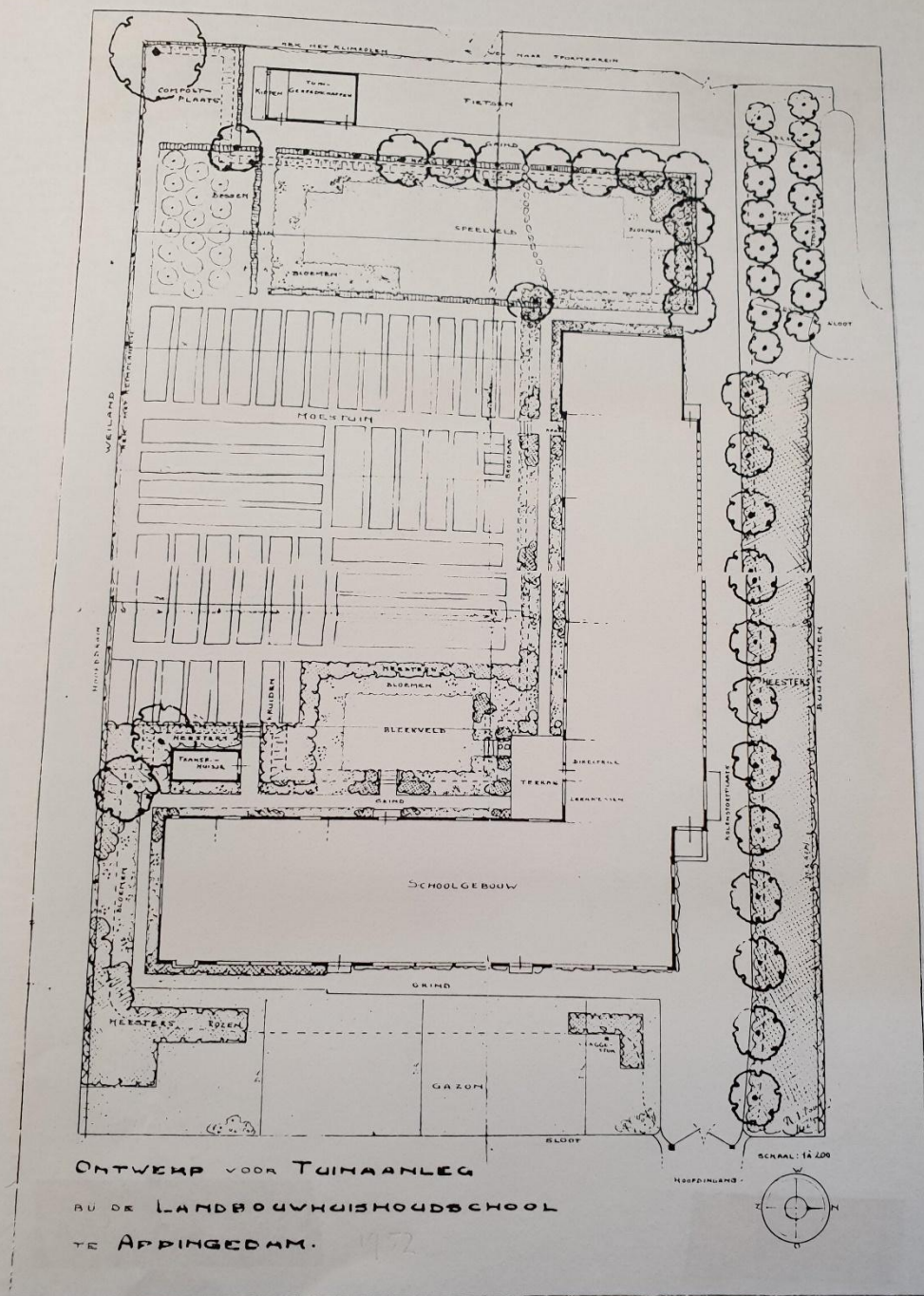
De compostbemesting is berekend op 0.75 ton per are. De te gebruiken eemp compost wordt betrokken van het bekende V.A.M.compost bedrijf te Wijster. Het meeste resultaat wordt bereikt, indien men de compost licht onderwerkt zodat deze in de bovenlaag blijft.

De totale kosten van genoemde leverantie's en werkzaamheden bedragen, F.945.00 zegge Negen Honderd en vijf en veertig gulden.

In afwachting van Uw gewaardeerde opdracht, verblijf ik met de meeste hoogachting,

Fa. Uiterwijk en Bartelds.

650 kg. Dole kalk	a 8 ct	52,00
uitstrooien 16 are		40,00
20 ton V.A.M. compost	15,00	300,00
uitstrooien 220 are		333,00
onderwerken		
		945,00

Ontwerp van Mevrouw Boon

1969 – 1974: vader en zoon

Herman gaat een vennootschap met zijn zoon Joost aan. Er wordt dan nog steeds onder de naam Uiterwijk & Bartelds gewerkt.

Everdien Geertman, de toenmalige echtgenote van Joost, ontwerpt de tuinen. Zij had hiervoor een opleiding genoten. Moeder Bartelds verzorgt de financiële administratie.

In de nieuwe woonwijken Molenbuurt en Maarwold van de gemeente Haren, worden op grote kavels veel luxe woningen gebouwd. Hiervoor worden een redelijk aantal tuinen ontworpen en uitgevoerd. In Groningen worden de wijken Paddepoel en Vinkhuizen gebouwd. Ook hier wordt een substantieel deel van de tuinen bij de flatwoningen door het bedrijf aangelegd.

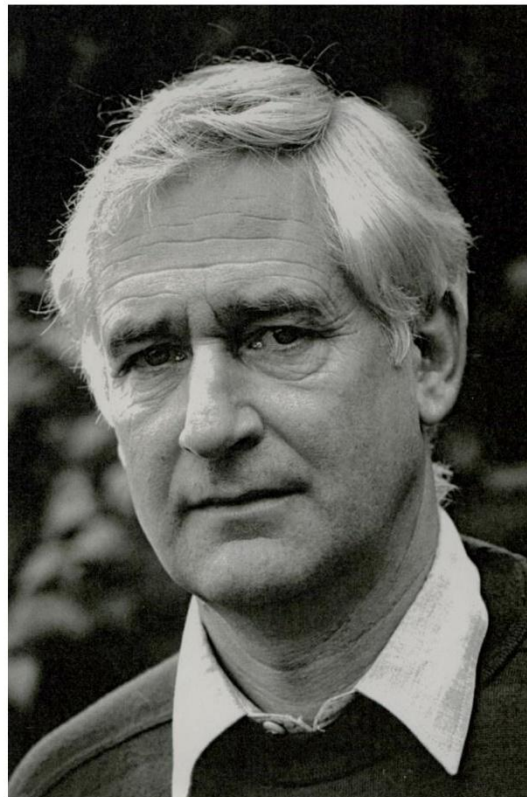
Nieuwe inzichten in het onderhouden van groen worden onder andere gepropageerd door L. G. le Roy. Le Roy vond dat de natuur zijn gang moest gaan. Zijn ideeën staan in schril contrast met keurig aangeharkte en gemaaide gazonnetjes. Dit leverde hem de bijnaam 'wilde tuinman' op. Hij was de tuinarchitect van de wijk Lewenborg (start bouw 1971) in Groningen (Bron: Wikipedia). Zijn gedachtegoed leidde destijds tot een geheel nieuwe manier van werken, maar heeft echter geen stand gehouden.

Door de bouw van alle nieuwe wijken in heel Nederland, ontstaat er een grote behoefte aan goed opgeleide mensen in de plantsoenendiensten. Hierdoor verliest het bedrijf enkele goed opgeleide mensen. Gelukkig is er wel weer nieuwe aanwas van leerlingen.

Herman krijgt iets meer tijd voor zijn bestuurlijke werk en zijn bemoeienissen met het onderwijs. Eind 1974 wordt de vennootschap opgeheven.

H.J. Bartelds 1917 - 1998

J.I.M. Bartelds 1944

1975 – 2000: erkend leerbedrijf

Joost Bartelds gaat verder met het bedrijf aan de Middelhorsterweg te Haren, handelend onder de naam: Bartelds Hovenierbedrijf.

De financiële administratie blijft in handen van moeder Bartelds. De projectadministratie gaat naar Glimmen, de woonplaats van Joost. Vader Herman verzorgt de aanschaf van levende materialen. De omzet wordt voornamelijk gehaald uit het onderhoudswerk op basis van nacalculatie, nieuwe aanleg en onderhoud op contractbasis. Dit vindt plaats bij woningbouwverenigingen, makelaars, verzorgingstehuizen en kantoren. Van deze omzet is 35% afkomstig van één opdrachtgever, dit is geen gezonde basis voor het bedrijf. Wanneer zich dan in 1980 de mogelijkheid voordoet om een bedrijf (met ook een grote opdrachtgever) over te nemen, hoeft daar niet lang over te worden nagedacht. Het hoveniersgedeelte van Rozenkwekerij Boerma uit Groningen wordt overgenomen. Het personeel van Boerma bestaat uit zes losse werknemers die, op één man na, allemaal zijn meegegaan. Door deze overname verdubbelt de omzet en moet worden uitgekeken naar een nieuwe, grotere bedrijfsruimte. Daarom wordt in 1981 in Onnen een boerderij met bijna één hectare grond gekocht. In dat jaar komt ook Jan Ubels als 16-jarige jongeman in dienst. In 1982 wordt het nieuwe pand na een verbouwing in gebruik genomen. De financiële administratie gaat weg uit Haren en Everdien Geertman stopt met ontwerpen.

Moeilijke tijden breken aan, de recessie is in volle gang. Hoewel het niet anders kan, immers het bedrijf moet meegroeien, komt de aankoop en verbouwing op een verkeerd moment. De huisvestingskosten worden een factor tien hoger. Buiten het werk voor de woningbouw komt er nog mondjesmaat werk op de markt. Particulieren stellen opdrachten uit of gaan bezuinigen op onderhoud.

Het ontwerpen en uitvoeren van de groenvoorziening bij de van Heukelomstichting in Haren (een internaat en school voor visuele en verstandelijk beperkte kinderen), wordt een omslagpunt. Tevens wordt de begraafplaats 'Harener Hof' aangelegd en in Groningen de nieuwe wijk Beijum gebouwd. Onderhoud volgt op de aanleg.

In 1985, dient een nieuwe ontwerper, in de persoon van Ewoud Zwarts, zich aan. Zijn stijl van ontwerpen slaat aan en vooral op de particuliere markt komen weer opdrachten binnen. Door een nieuw tekenprogramma worden de presentatiemogelijkheden naar de klant sterk verbeterd. Voor de administratie doet de computer zijn intrede.

Ewoud Zwarts als ontwerper

Vanaf het begin van het Leerlingstelsel heeft Bartelds Hoveniersbedrijf veel aan opleiden gedaan. Daarom is het een erkend leerbedrijf geworden en biedt het onderdak aan stagiaires, waarvan vele een vast contract hebben. Een dienstverband van meer dan 25 jaar is heel gebruikelijk. Naast voornoemde werkzaamheden, gaat het bedrijf ook voor de NS werken. Hiervoor moet men echter wel VCA-gecertificeerd zijn. Er wordt besloten om tegelijkertijd ook voor de ISO-certificering te gaan. In 1998, tijdens de voorbereidingen voor de certificering, overlijdt Herman Bartelds op 80-jarige leeftijd. Het jaar daarop zal moeder Bartelds, tijdens het 60-jarig bestaan, de certificaten aan haar zoon Joost uitreiken. Twee maanden later komt ook zij te overlijden.

Certificaat van Goedkeuring VCA *

Uitgereikt aan
Bartelds Hoveniersbedrijf

ONNEN, NEDERLAND

*Bureau Veritas Quality International B.V. verklaart dat
het Veiligheidsbeheersysteem van bovengenoemd bedrijf
beoordeeld en in overeenstemming bevonden is
met de hieronder beschreven veiligheidseisen
en het toepassingsgebied.*

VEILIGHEIDSEISEN

VEILIGHEIDS CHECKLIST AANNEMERS *, versie 1997/01

TOEPASSINGSGEBIED

Aanleg en onderhoud van groenvoorzieningen.

NACE code: A,B

*Behoudens de voortdurende en bevredigende werking van het veiligheidsbeheersysteem
van het bedrijf is dit certificaat geldig voor een periode van drie jaar vanaf:
4 mei 1998*

Afgifte datum: 23 oktober 1998

Voor Bureau Veritas Quality International B.V.
te Rotterdam

Certificaat Nr: V2427

Accredited by the Dutch Council for Accreditation

V
C
A

B. van Keulen
B. van Keulen VCA Coördinator

Moeder Bartelds 1919 – 1999 en Joost Bartelds

Aan het einde van deze periode komt het vraagstuk van de opvolging aan de orde. In het gezin van Joost zijn qua opleiding geschikte kandidaten, maar zijn kinderen (twee zoons, een dochter), besluiten om niet op te volgen. Om die reden wordt aan de medewerkers Jan Ubels en Ewoud Zwarts gevraagd om over een gezamenlijke opvolging na te denken. Beide heren durven de stap wel aan en in 2000 wordt een VOF opgericht. Jan Ubels brengt hierbij zijn vaste kwekerij in.

Kwekerij dhr. Zwama en Romp

Joost Bartelds verkoopt bedrijf op basis van vertrouwen

Joost Bartelds heeft zijn bedrijf verkocht. Overgedaan aan twee medewerkers. Op 1 januari 2005 kwam een eind aan een vijf jaar durend overnametractaat, waarin de drie geleidelijk toewerkten naar hun nieuwe status. Bartelds heeft vertrouwen in zijn ex-medewerkers en daarmee in het behoud van de identiteit van zijn bedrijf.

Tekst Suzan Croijmans / Beeld Dennis Beek

Joost Bartelds deed zijn bedrijf over aan twee medewerkers en kijkt terug op een „grijpeloze overname“.

Op de kop af 65 jaar stond er een Bartelds aan het hoofd van het gelijknamige hoveniersbedrijf in het Groningse Onnen. Door het bedrijf aan medewerkers over te dragen, verzekerde Joost Bartelds zich van het behoud van de identiteit van het bedrijf. Overname door twee werknemers was voor het voortbestaan van het bedrijf niet de eerste optie, maar wel een goede.

Toen duidelijk werd van geen van zijn drie kinderen belangstelling had voor het hoveniersbedrijf was Joost Bartelds niet enorm teleurgesteld. De oudste had het mogelijk kunnen overnemen. Ze volgde een hogere tuinbouwopleiding, deed de Stosa in Den Bosch en nam een overname in overweging. Jarenlang schoof ze de beslissing voor zich uit. Totdat haar vader een jaar of tien geleden duidelijkheid verlangde.

Medewerkers stelden vragen

De ex-ondernemer begon al vroeg over het voortbestaan van zijn bedrijf na te denken. „Ik was pas vijftig en nog niet van plan emme te stoppen, maar mijn medewerkers gingen vragen stellen. Aan mij én aan mijn dochter. Het lag waar-

schijnlijk te zeer voor de hand dat ze mij zou opvolgen.“ Voor zijn medewerkers was het volgens Bartelds van belang om te weten wat hen te wachten stond. Medio jaren negentig maakte de hovenierssector goede tijden door. „Er was volop werk en veel vraag naar ervaren vakmensen. Mijn doel op dat moment was het behoud van het bedrijf. Ik wilde mijn medewerkers niet kwijt – ze zijn bepalend voor het bedrijf – en ik wilde ze uitzicht bieden op een toekomst“, vertelt Bartelds.

Daarbij kwam dat in die tijd grote bedrijven driften op zoek waren naar bedrijven ter overname. Een mogelijkheid waarover Bartelds niet eens wilde nadenken, hij wilde dit zijn personeel niet aandoen. Het zou onmiskenbaar tot banenverlies leiden. „Ik wilde bij iedereen alle twijfels over de toekomst van het bedrijf wegnemen. Daarom zette ik al in 1998 de eerste stappen.“

„Mijn doel was het behoud van het bedrijf met een toekomst voor mijn medewerkers“

Opluchting

Bartelds nam een overnamespecialist in de arm. Hij vroeg hem met zijn dochter te praten. Bartelds wilde dat niet zelf doen omdat hij geen druk op haar wilde leggen. „Ze moest zich niet verplicht voelen ten opzichte van mij. Een bedrijf overnemen moet een rationele keuze zijn.“ In het gesprek met de deskundige bleek dat de dochter andere ambities had. „Jegens was het voor mij een opluchting dat ze niet wilde“, zegt hij. „Het hoveniersvak is een zwaar bestaan“.

De ondernemer had rekening gehouden met dit scenario. Als alternatief had hij zijn oog laten vallen op twee medewerkers die hem goede overnamekandidaten leken. Jan Ubels werkte al twintig jaar bij het bedrijf, in het onderhoud en de aanleg. Hij was direct enthousiast over het voorstel van Bartelds om het bedrijf samen met zijn collega Zwoud Zwartz over te nemen. Zwartz, de ontwerper, kwam zestien jaar geleden als freelancer binnen, maar kreeg rap een vaste aanstelling. Hij had wat meer tijd nodig om te weten of hij het bedrijf samen met Jan Ubels wilde overnemen. De gesprekken met de medewerkers liet Bartelds over aan

eerdergenoemde specialist. Toen bleek dat ze het beiden echt wilden, wilde de deskundige er vaart achter zetten. „Als het aan hem lag, had ik me vijf jaar geleden al teruggetrokken. Dat was zijn manier van werken. We zijn toen voor de financiële ontwikkeling verdergegaan met onze accountant. Die heeft een plan opgesteld voor het overnametractaat.“

De afspraak was vijf jaar uit te trekken voor de killekille overname. De koopsum werd bepaald op basis van de geleidelijke namen, rekening houdend met de balanswaarde, de overwaarde en de goodwill. Het omroerend goed – woonhuis en kantoor – viel buiten de overname. De financiële, fiscale en juridische afwikkeling verliep soepel. „Onze accountant heeft het op een fantastische manier gedaan“, vindt Bartelds. „Niemand voelt zich tekort gedaan, niemand is het wel over de oren getrokken.“ In 2000 richtten de drie een Vof op, waarin zij alle drie een gelijkwaardige stem en verantwoordelijkheid hadden.

Haalbaar voor iedereen

Joost Bartelds is van mening dat een bedrijfsvername door medewerkers

voor iedereen haalbaar is, zeker als de financiering in eigen beheer wordt geregeld. In het geval van Bartelds' hoveniersbedrijf is er geen bank aan te pas gekomen. Bartelds vestigde Ubels en Zwartz een vijfjarige lening voor de afbetaling van de overnameprijs. Hij nam met deze constructie een risico. Als het bedrijf failliet gaat, is Bartelds zijn geld kwijt. De oud-directeur durfde het risico te nemen. Geld lenen aan je opvolgers heeft voor beide partijen ook voordelen. Bartelds krijgt van de nieuwe eigenaren een hogere rente dan hij zou krijgen als het geld op de bank zou staan. De overnemers voelen op hun beurt niet meteen de hete adem van de bank in hun nek al het een jaar iets minder gaat.

De overname is voor een belangrijk deel gebaseerd op wederzijds vertrouwen. Bartelds kent zijn twee medewerkers al vele jaren, maar garandeert dat het goed gaat, heeft hij niet. In principe is

„Om iedereen tijd te gunnen, is een overname die vijf jaar duurt aan te bevelen“

Bartelds de lening voor vijf jaar aangegaan. Als die afloopt, is hij 65. Vijf jaar is te overzien. Volgens de accountant zijn de eerste twee jaar het meest risicovol.

Jan Ubels woont inmiddels een aantal jaren bij het bedrijf. Wegens familieomstandigheden verkocht Bartelds het woonhuis eerder dan de bedoeling was. Dit is echter buiten de bedrijfsvername gebleven. Kantoor schied van zijn later aan Ubels verkocht en eveneens buiten de bedrijfsvername gebleven. Nu huurt de firma het omroerend goed van hem.

Bartelds kan collega's die voor eenzelfde traject staan, aanbevelen de overname vijf jaar te laten duren. Niet alleen om de opvolgers tijd te gunnen, het is ook goed voor de oud-eigenaar zelf. Zo voelde het voor Joost Bartelds op 1 januari niet langer raar dat het bedrijf niet meer van hem was. Dat moment had hij vijf jaar geleden al gehad. „Ik liep oudejaarsavond '99 in de schuur en dacht: dit alles is van mij.“ Tien minuten later dacht ik: 'toe, nog maar een derde is van mij'. Dat was even slikken. Heel even maar, want het was mijn eigen keuze.“

Aardig imago

Voor Joost Bartelds was het een logische weg om het bedrijf over te laten gaan op twee medewerkers. Jan Ubels is een ondernemer pur sang. Douw Zwartz is de creatieve geest en als ontwerper heel beslissend voor het bedrijf. Het voordeel van deze constructie is dat Bartelds zijn opvolgers goed kent en daarmee een redelijk beeld heeft van hoe het bedrijf zich verder gaat ontwikkelen. Daarnaast heeft hij geen zorgen dat voor de rest van de medewerkers geen plaats meer is. „Mijn doel was dat de identiteit van Bartelds hoveniersbedrijf behouden blijft en ik heb er alle vertrouwen in dat deze wens wordt gerealiseerd. Misschien is het te veel gezegd als ik het bedrijf karakteriseer als een club vrienden“, zegt Bartelds, „maar er heerst een goede sfeer, alles gaat harmonieus. Vaak geven klanten complimenten dat we zo'n aardig personeel hadden. Voor de toekomst vind ik dat het bedrijf dat aardige imago behoudt.“ Bartelds kijkt positief terug op de afgelopen vijf jaar. „Het is een gelukkige overname geweest“, is zijn conclusie. ■

BedrijfsOrganisatie

De vraag of de belangstelling had het bedrijf van hun werkgever over te nemen, kwam voor Jan Ubels (48) en Douw Zwartz (50) als een volkomen verrassing. Douw Zwartz had nooit zoiets als zelfstandig ondernemer te worden. Hij wist niet of hij het wel wilde en moest het langer nadenken. Zou het wel lukken samen met Jan? „Het is leuk als het goed gaat, maar als het niet goed gaat, krijg je alle zorgen. Er loopt hier 24 man aan personeel, dat zijn 24 gezinnen waarvoor je verantwoordelijkheid draagt“, zegt Zwartz.

Gouden kans

Jan Ubels droeg meten wat het meten. „Voor hem was het een gouden kans. Hij deed al jaren verwoede pogingen om als zelfstandig ondernemer de koers te verlaten met zijn vastplantenbewerking. Hij werkte vier dagen bij Bartelds en de rest van de tijd was hij bezig op zijn eigen bedrijf. „Ik had al aan de ondernemerschap geroepen, met alle onzekerheden en risico's en het past me wel.“

Die het zelfstandig ondernemerschap op zijn tijd is geschreven, had zijn werkgever al eerder in de gaten. Toen hij

Geen beter alternatief

Ubels had zijn keuze niet gemerkt. „Je krijgt een klein bedrijf in de schoot geworpen. Een bedrijf dat je door en door kent. Als wij geen ja hadden gezegd, was er niemand anders binnen het bedrijf die het had gedaan.“ Dit had een groot bedrijf het volgens hem overgenomen, zou de organisatiestructuur zijn gewijzigd en was er wellicht geen plaats meer voor hen geweest. „en beter alternatief dan dat wij het bedrijf zouden voortzetten, was er voor ons niet“, is de overtuiging van Ubels.

„Het is leuk als het goed gaat, maar als het niet goed gaat, krijg je alle zorgen“

De accountant was voor de twee een belangrijke raadgever. Hij legde de voordelen uit van het buiten de bank om regelen van de financiële transactie. Het was Joost Bartelds wilde als deskundiger optreden. Moeiler kon niet. „Als dat niet mogelijk was, weet ik niet of het had gekund. De bank zou je stroomelen in een kooi“, lacht Ubels. „De goud schiet niet af op je blauwe ogen. We hadden met een beetje moeten komen dat we in staat zijn dit bedrijf te leiden.“ Ubels en Zwartz besloten dat het niet ging om te laten zitten ten gunste van zijn opvolgers. „Als de werkgever het goed leuk wil hebben, kun je het vergeten.“

Negatief eigen vermogen

Vijf jaar werd uitgetrokken voor de overname en dat was een verschuldigde rekening een goede termijn. Het gaf Ubels en Zwartz de gelegenheid hun capacite-

ten als ondernemer te bewijzen voor de bank. Voorafgaand aan de definitieve overname gingen ze, samen met Bartelds, voor vijf jaar een Vof aan waarin ze Utheit op papier evenveel eigenaar waren. In de praktijk had Bartelds evenwel het meeste vermogen. Ubels had een beetje vermogen, omdat hij bij de overname zijn eigen vastplantenbewerking had ingetrokken. Maar door de lening bij Bartelds hadden de twee opvolgers albei een negatief eigen vermogen. Het ondernemerschap was van alle drie even groot en de wist werd door drieën gedeeld. Ubels en Zwartz spraken af dat zij tot winstaandeel zolang als nodig zouden aanvragen om hun schuld aan Bartelds af te lossen.

Volgens de opvolgers is een termijn van vijf jaar, in de constructie die zij hebben gevolgd, minimaal nodig om het financiële plaatje mee te krijgen. „De accountant had ons voorgehouden dat als we vijf jaar goed zouden draaien, we op het niveau van Bartelds konden komen“, aldus Ubels. „Dat namen we heel serieus. Onze leefstijl is niet veranderd in verhouding met toen we nog in loondienst waren.“ Zwartz valt aan. „We ontdekten zo weinig mogelijk privé aan de zaak om

zo veel mogelijk in te kunnen sparen.“

Ook het welzijn van de twee is hetzelfde gebleven. Ubels is belast met alles wat met onderhoud, knoepen, planting en personeel te maken heeft. Zwartz ontwerpt, calculeert en coördineert de aanleg en de administratieve zaken. „We hebben albei onze karrenken, maar ondersteunen elkaar en springen bij waar het nodig is“, vertelt Ubels. In 2004 is een medewerkersvereniging op de twee eigenaren op kantoor aan ondersteunen. Zwartz: „Jij heeft zich een jaar kunnen bewegen en inleunen in onze bedrijfsdoelstellingen. Het was een teken van Joost Bartelds dat ook werksaamheden gerustloos kan verlopen.“

Vol plannen en bergen energie

Bartelds heeft zijn opvolgers beïnvloed op het hart gedrukt, ervoor te weten dat ze niet uitvallen. „Het is een woonachtig“, zeggen de twee. „Hij wil er mee zeggen dat we niet te veel van onszelf moeten vergen.“ Ubels en Zwartz hebben inmiddels onderzoeken wat hij bedoelt. „Wij zijn jong en gezellig“, begint Ubels. „We zitten vol plannen en hebben bergen energie. We verhoudingen zijn anders komen te liggen. Ubels heeft dat sterker ervaren dan Zwartz, want die had altijd al een kaderfunctie. Toch hebben de twee niet de indruk dat er tussen hen en hun collega's een verandering is ontstaan. Van oorsprong kent het bedrijf een open overlegcultuur. De deuren staan altijd open en iedereen is gewend om binnen te lopen voor een praatje of een vraag. „Is er over meergedacht door Bartelds, willen zijn opvolgers graag bespreken.“

Ubels en Zwartz adviseren werknemers die voor eenzelfde beslissing staan, in elk geval een bureau in de arm te nemen die de overname van a tot z kan begeleiden, dus zowel financieel, juridisch als fiscaal. Als de werkgever bereid is de overnamekosten te financieren, kan iedereen een bedrijf overnemen, is de mening van de nieuwe directieuren. „Technisch als je supergevoelend bent“, stelt Ubels.

Splijf hebben de twee opvolgers geen moment gehad. „Maar af en toe denk ik wel ik zit er wel nog aan vast. Je bent aan iets begonnen waar je niet zo snel uit weg kunt. Zolang je in loondienst bent, kun je altijd optappen. Maar dat is niet een gevoel“, besluit Zwartz. ■

Open werksfeer

Bartelds wilde dat het bedrijf gerustloos zou worden overgenomen. Dat gelukt, vindt zijn opvolgers. De overname is zonder strubbelingen verlopen. De overname werd welkom. „Ik heb mijn collega's weten aan het idee dat hun collega's nu hun baan zijn. De verhoudingen zijn anders komen te liggen. Ubels heeft dat sterker ervaren dan Zwartz, want die had altijd al een kaderfunctie. Toch hebben de twee niet de indruk dat er tussen hen en hun collega's een verandering is ontstaan. Van oorsprong kent het bedrijf een open overlegcultuur. De deuren staan altijd open en iedereen is gewend om binnen te lopen voor een praatje of een vraag. „Is er over meergedacht door Bartelds, willen zijn opvolgers graag bespreken.“

Ubels en Zwartz adviseren werknemers die voor eenzelfde beslissing staan, in elk geval een bureau in de arm te nemen die de overname van a tot z kan begeleiden, dus zowel financieel, juridisch als fiscaal. Als de werkgever bereid is de overnamekosten te financieren, kan iedereen een bedrijf overnemen, is de mening van de nieuwe directieuren. „Technisch als je supergevoelend bent“, stelt Ubels.

Splijf hebben de twee opvolgers geen moment gehad. „Maar af en toe denk ik wel ik zit er wel nog aan vast. Je bent aan iets begonnen waar je niet zo snel uit weg kunt. Zolang je in loondienst bent, kun je altijd optappen. Maar dat is niet een gevoel“, besluit Zwartz. ■

Douw Zwartz en Jan Ubels zagen geen beter alternatief dan zelf het bedrijf overnemen

2000 – 2004: een nieuwe VOF

Na de oprichting van de nieuwe VOF Bartelds-Ubels-Zwarts volgt een natuurlijke overdracht van bevoegdheden. Ewoud Zwarts krijgt de verantwoordelijkheid voor het ontwerpen en de uitvoering van nieuwe aanleg. Jan Ubels gaat de inkoop en logistiek doen. Joost Bartelds houdt nog het onderhoud en de contacten met opdrachtgevers. Daarnaast is hij landelijk en regionaal actief in de VHG en op veel onderwijsinstellingen als examiner. De financiële administratie wordt verzorgd door Jans echtgenote Anita. De echtgenote van Ewoud, Alke, verzorgt de projectadministratie. Jans vaste plantenkwekerij wordt overgebracht van Westerbroek naar Onnen. Voor de berekening hiervan wordt een 72 meter diepe put geslagen om ijzer vrij water te krijgen. Ook wordt een werkruimte met daarin een koelcel voor het bewaren van de planten gebouwd. Het aantal vaste medewerkers groeit van circa elf naar twintig. Bij de start van de VOF zijn er elf bedrijfswagens, aan het einde van deze periode zijn het er 21. Naast veel ander mechanisch materieel wordt een nieuwe tractor aangeschaft.

2005 – 2017: nieuwe opdrachtgevers

Zowel Jan als Ewoud hebben hun eigen netwerk, dit vertaalt zich naar een vergroting van het klantenbestand. Nieuwe ontwerpen worden op het bedrijf doorgesproken. Een geavanceerd computerprogramma kan de lichtinval inzichtelijk makend en de klant kan vanuit elk willekeurig punt zijn tuin in 3D bekijken.

Door de vele nieuw aangelegde particuliere tuinen, vindt er meer voor- en najaarswerk plaats. Het periodieke onderhoudswerk, met een regelmaat van zo eens in de twee à drie weken, is zo goed als verdwenen. Daar staat tegenover, dat er meerdere woningbouwverenigingen, ziekenhuizen en zorginstellingen zijn bijgekomen. Er mag ook meer gemeentewerk worden verricht. Naast dit alles worden de werkzaamheden uitgebreid met gladheidbestrijding. Hier wordt nieuwe apparatuur voor aangekocht.

Medewerkers worden voortdurend bijgeschoold. Door de goed opgeleide medewerkers, kunnen complexere opdrachten worden aangenomen.

In 2008 wordt een nieuwe loods voor de opslag van meststoffen en materialen gebouwd.

September 2014: jubileum

Het bedrijf bestaat 75 jaar! Er volgt een groot feest met een open dag, demonstraties, attracties voor de kinderen en voor degene die durft bestaat er de mogelijkheid om met een hoogwerker van maar liefst 50 meter de omgeving te bekijken.

Demonstratie hout bewerken

Bovenaanzicht kwekerij

2017 – heden: allround hoveniers

Eind 2017 besluit Ewoud Zwarts uit de vennootschap te stappen. Hij blijft wel als freelancer voor het bedrijf ontwerpen. De vennootschap wordt vanaf dan gevormd door Jan Ubels en Anita Nijveen.

Jan Ubels is actief in het onderwijs en medeoprichter van TRI-noord.

Er wordt nog steeds gewerkt onder de naam Bartelds-Hoveniersbedrijf.